

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. W.
przeciwko B. K. i E. K.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 sierpnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 listopada 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powódka i pozwana wzajemna A. W. złożyła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 8 listopada 2017 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 4 marca 2016 r. którym oddalono jej powództwo o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie oraz częściowo uwzględniono powództwo wzajemne pozwanych E. K. i B. K. poprzez zasądzenie na ich rzecz kwoty 600 zł tytułem zadośćuczynienia.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

W niniejszej skardze oparto się na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, *czy w polskim systemie prawnym istnieje kategoria „osób starszych”, która w braku wyraźnego upoważnienia normatywnego może stanowić przesłankę ograniczenia ich podstawowych praw w przestrzeni życia społecznego przysługujących innym obywatelom oraz czy prawo do niezakłóconego korzystania z mieszkania w budynku wielorodzinnym z tzw. „wielkiej płyty” obejmuje także wolność od hałasu.*

Prócz tego skarżąca wiąże oczywistą zasadność skargi z naruszeniem art. 24 k.c. oraz art. 6 i art. 8 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wartości poprzez odejście od wiodącej i ukształtowanej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno w zasadzie spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 -

nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.). Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu - nie zaszły żadne okoliczności faktyczne uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Przedstawione zagadnienie niewątpliwie nie ma charakteru generalnego ani jurydycznego. Nie wymaga zajęcia stanowiska Sądu Najwyższego odpowiedź na pytanie, czy w polskim systemie prawnym wyróżniono kategorię „osób starszych” ani czy budynki wielorodzinne z „wielkiej płyty” stanowią odrębny rodzaj budynków z perspektywy praw osób je zamieszkujących. Już podstawowa wiedza prawnicza wystarcza do stwierdzenia, że są to kategorie niewystępujące w polskim systemie prawa prywatnego. Wymienione elementy zostały użyte przez sądy rozpoznające sprawę w szerszym kontekście oceny okoliczności faktycznych sprawy oraz zgromadzonych w jej toku dowodów. Polemika z oceną takich okoliczności przez Sąd nie może stać się zaś zarzutem skargi kasacyjnej na mocy art. 398³ § 3 k.p.c.

Z kolei dla skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - nie publ.). Nie

może budzić wątpliwości kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Nie wystarcza oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, jeżeli nie spowodowało ono wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.).

Skarżąca nie wskazała, na czym - w jej ocenie - polega odejście od ukształtowanej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego lub Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Nie sformułowała nawet brzmienia linii orzeczniczej, której pominięcie zarzuca. Jej wniosek w tym zakresie nie może zatem stać się przedmiotem oceny Sądu Najwyższego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.